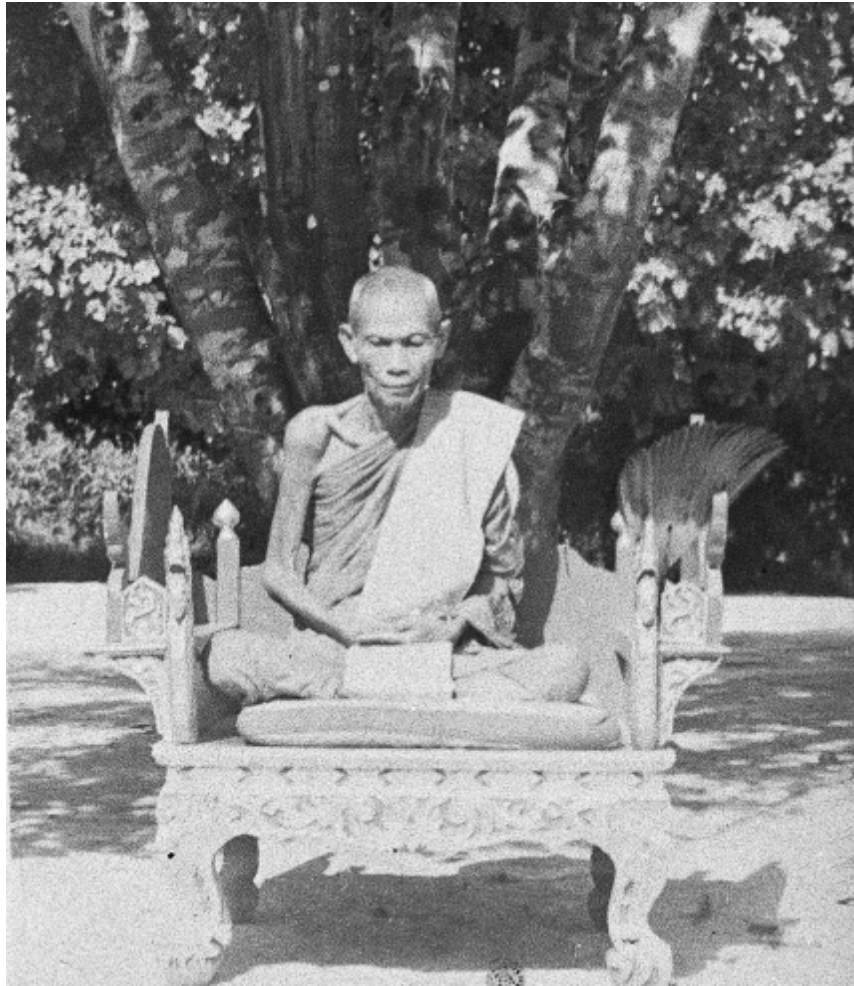

พระครู

พระอาจารย์พร สมโน (ภาพนี้หลวงพ่อบ้างไว้บูชาบนหัวที่นอน)

ครูบาอาจารย์ นี้คือจาริตประเพณีของพระรัตนตรัยที่ปฏิบัติต่ออุปัชฌาย์อาจารย์ในสมัยอดีต ในสมัยที่ท่านอาจารย์เสาร์ อาจารย์มั่นยังดำรงชีวิตอยู่

จุดตั้งบิดามารดาผู้ให้เกิด

- ท่านเลี้ยงดูมาจริง ๆ เหมือนพ่อเหมือนแม่ •

หลวงตาพร คืออาจารย์ของหลวงพ่อดังแต่สมัยเป็นเณร เป็นพี่ชายหลวงปู่บุญ (ชินวโร) ท่านเลี้ยงดูมาจริง ๆ เหมือนพ่อเหมือนแม่.. ตอนนั้นท่านเพิ่งได้ ๑๐ พรรษาเท่านั้นเอง แต่ว่าพระ ๑๐ พรรษาสมัยนั้นมันใกล้เคียงกับพระ ๑๐ พรรษาสมัยนี้ มองดูแล้วเป็นพระที่น่าเลื่อมใสจริง ๆ พระ ๑๐ พรรษาสมัยนี้มีแต่ความจองหองพองชน

หลวงพ่อเทียน

อาจารย์ของหลวงพ่อดีจริงๆ คือพระอาจารย์พร เป็นหลวงตาพร.. หลวงตาพรท่านเคยมีครอบครัวมาแล้ว ตัวท่านชื่อพร อ้อ..ทีแรกชื่ออะไรน้อ..มาเปลี่ยนใหม่ เปลี่ยนเป็นพร ท่านแต่งงานแล้ว แม่บ้านของท่านก็ชื่อ สอน พอท่านได้ลูกสาวมาท่านตั้งชื่อ พุช เหมือนกัน (พ้องกับชื่อโยมพ่อ โยมแม่ของหลวงพ่อ และหลวงพ่อกเอง ซึ่งชื่อ พร สอน และพุชเหมือนกัน) แล้วก็รู้สึกที่ท่านจะรักหลวงพ่อกเหมือนกับลูกในท้องในไส้

ตอนสมัยเป็นเณรนี่ โอ้ย..น้อยหน้าต่ำตามากที่สุดเลย เขาทั้งหลายมีอาจารย์เก่ง ๆ เทคนิกเก่ง โยมก็เยอะ อาจารย์ของเราเป็นหลวงตา ไม่ค่อยมีหน้ามีตากับเขาหรอก ทีนี้ต่อมาพวกที่มีอาจารย์ดี ๆ นั้น ตกอับหมด

ครั้งสุดท้ายไปกราบเยี่ยมท่าน ท่านถามว่า “พิจารณาครูพ่อกหรือยังว่าเมื่อไรจะตาย” “อ้อ! ... ไม่กล้าล่วงเกินครูบาอาจารย์หรอก”

ภูมิจิตภูมิธรรมท่านหลวงตาพร

- พรเอ๊ย! ... เจ้าก็มีความรู้พ่อกที่จะคุ้มครองตัวเองได้แล้ว •

หลวงตาพรติดตามหลวงปู่มน้อยอยู่ ๙ ปี เพราะฉะนั้นหลวงพ่อกมาพบหลวงตาพรแล้วหลวงพ่อกจึงไม่กระตือรือร้นที่จะไปพบอาจารย์มน้อย ระเบียบวินัยข้อวัตรปฏิบัติทุกอย่างถอดแบบเอามาเปรี๊ยะเลย เมื่อก่อนนี่ เพื่อนฝูง ลูกศิษย์หลวงพ่อกดี (หลวงปู่ดี ฉนโน) ลูกศิษย์อาจารย์เสงี่ยม ลูกศิษย์อาจารย์บุญ อาจารย์เขาดัง ๆ ทั้งนั้น มีอาจารย์หลวงพ่อกเป็นหลวงตา ไม่ค่อยมีใครสนใจ

ที่นี้มันช้า ๆ อยู่วันหนึ่ง นายโพธิ์ สงครี กับขุนศิริสมานการ โยมโพธิ์บ้านอยู่หน้าไปรษณีย์เมืองอุบลฯ ๒ คนนี้แหละ... หลวงตาพรนี่อยู่วัดบูรพา วัดบูรพาเป็นวัดบ้าน แล้วตอนแรกอาจารย์ดีไปอยู่บ้านท่าบ่อ ที่โรงเรียนกสิกรรมบ้านท่าบ่อ พวกนายโพธิ์ นายขุนศิรินี่แหละ ไปนิมนต์มาอยู่วัดบูรพาฯ ตอนด้านตะวันออกวัดบูรพาฯ เป็นสวนของนายจอม นายจอมก็บริจาคที่ดินให้ประมาณ ๒ ไร่เศษ ให้เป็นวัดป่า ตอนนั้นให้เป็นวัดป่า ตอนนี่ให้เป็นวัดบ้าน ทีนี้พวกญาติโยมก็แตกตื่นกันไป ไปนั่งสมาธิทุกวัน ๆ อยู่มาวันหนึ่งนายโพธิ์กับขุนศิรินี่แหละ มากกราบท่านหลวงตาพร มาบอกว่า “ครูบาอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ท่านมาสอนกรรมฐานเขาอยู่ทุกวันๆ ไม่นึกอยากได้ดิบได้ดีกับเขาบ้างหรือ” เขาว่าหลวงตาพร “นี่อาจารย์ท่านให้มานิมนต์ไป ไปฝึกกรรมฐาน” “อ้อ! ถ้าครูบาอาจารย์จะเมตตาสงสารอย่างนั้นก็ดีแล้ว ที่ไม่กล้าไปก็ไม่นึกว่าท่านจะเมตตาสงสารถึงขนาดนี้ เออ...ไปเรียนท่านเดี่ยวอาตมาจะไป”

พอโยมกลับไปแล้วหลวงตาพรก็เตรียมไป ไปก็เข้าไปกราบหลวงปู่ดี แต่ด้วยความทะนงของอาจารย์กรรมฐานก็ถามหลวงตาพรอย่างดูถูกเหยียดหยามว่านั่นแหละ “พร! ภาวนาเป็นไหม” “ก็จักจะเป็นหรือไม่เป็นก็สวดมนต์ไหว้พระภาวนาไปอย่างนั้นแหละ ภาวนาก็พุทโธ พุทโธนั่นแหละ แต่ไม่ทราบว่ามันจะถูกต้องหรือเปล่าก็ไม่รู้” ทีนี้พอเสร็จแล้ว ท่านอาจารย์ดีก็บอกวิธีให้นั่งสมาธิ นั่งขัดสมาธิเอามือขวาพับมือซ้ายตั้งกายให้ตรง กำหนดจิตนึกพุทโธ อัมโม สังฆ ๓ หน แล้วก็นึกว่าพระพุทโธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ อยู่ที่จิต เราจะกำหนดเอาจิตอย่างเดียว เสร็จแล้วพอไหว้พระสวดมนต์เสร็จก็นั่งสมาธิ ท่านก็หันหน้ามา

“เฮ้! พรนั่งสมาธิ” “เรื่องนั่งสมาธิทำอย่างนี้ใช้ไหมอาจารย์” พอทำไปจิ้งหะไหนก็ถาม “อย่างนี้ถูกต้องไหมอาจารย์” “เออ! ถูกแล้ว” เสร็จแล้ว พรนั่งสมาธิ พวกพระพวกเณรอื่น ๆ ระดับครูบาอาจารย์ เลิกหมด ญาติโยมก็เลิกหมด วันนั้นหลวงตาพรนั่งอยู่ ๒ ชั่วโมง เสร็จแล้วท่านก็กระดุกกระดิกออกจากสมาธิ “โอ้! ทำไมนั่งนานแท้ พร” “เฮ้! ความรู้สึกของผมนี่รู้สึกว่ามันไม่นานนะ มันเพลินเดียวเท่านั้นเอง มันยังไม่รู้สึกเหนื่อยเลย” “แล้วมันเป็นอย่างไร จิตมันเป็นอย่างไร” “เออ! เดี่ยวจะเล่าถวายครูบาอาจารย์ เป็นอย่างนี้จะถูกต้องหรือเปล่า พอภาวนาพุทโธ ๆ ๆ ไป ๒-๓ คำ จิตมันก็วูบลงไป มันไปนิ่งสว่างกาย เขาจิตเขา กายสงบจิตสงบ แล้วมันก็เกิดปีติ พอรู้สึกว่ามันเกิดปีติ เกิดความสุข ความคิดมันก็ฟุ้ง ๆ ๆ ๆ ขึ้นมา แล้วตอนนั้นความตั้งใจอะไรต่างๆ ลัญญาเจตนามันหายไปหมดมีแต่ความเป็นเองของจิต แล้วมันก็กำหนดรู้ความคิดที่มันปรุงแต่งขึ้นมาของมันเรื่อยไป” “แล้วมันคิดอะไรบ้าง” “สารพัดที่มันจะคิด บางทีมันก็คิดไปโลกไปธรรมสารพัด คิดไปถึงนรกคิดไปถึงสวรรค์ คิดถึงเรื่องชีวิตประจำวันในปัจจุบัน สารพัดที่มันจะคิด จิตในเมื่อมันเข้าสมาธิตามธรรมชาติของมันแล้ว เราไม่มีความสามารถที่จะไปควบคุมมันได้ จริงไหมอาจารย์” อาจารย์ดีซึกง “มันจะไปไหนมาไหนมันไปเองของมัน บางทีมันกระโดดไปโน่น ไปเมืองสกลนคร โน่น บางทีกระโดดไปอำเภอเขื่องๆ บางทีไปยโสธร บางทีไปกรุงเทพฯ สารพัดที่มันจะไป สิ่งที่มันคิดปรุงแต่งขึ้นมา มันเฮอร์เบียแบบแผนไม่ได้ แต่ว่าสติมันคอยจ้อง ๆ อยู่ มันจะไปไหนมาไหน ๆ สติตัวนี้ก็ไล่ตาม ๆ ๆ คอยควบคุม มันเป็นอย่างนี้ มันจะถูกหรือมันจะผิดท่านอาจารย์” ท่านอาจารย์ดีซึกง ไม่ยอมให้คำตอบ

พอตื่นเข้ามา มากันแต่เช้ามีด ปกติพอเช้ามีดพวกเราก็ทำวัตรเช้ากัน พอมา ท่านอาจารย์ดีซึกงถามว่า “พร! ขอถามหน่อยเถอะว่า เป็นใครมาจากไหน” “เฮ้! ก็นี่กว่าครูบาอาจารย์ทราบดีแล้ว ท่านอาจารย์ก็รู้ดีอยู่แล้วไม่น่าจะถาม” “เพราะไม่รู้มันแหละจึงมาถาม” “ถ้าหากครูบาอาจารย์ต้องการอยากจะทำอะไรก็จะเล่าให้ฟัง ผมเป็นคนทุพพลภาพครองบ้านครองเรือนไม่ได้ ผมเคยมีครอบครัวแล้วมีลูกคนหนึ่ง มาภายหลังนี้ สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงสมบูรณ์ ทำมาหาเลี้ยงชีพไม่ไหว ก็เลยมอบทรัพย์สินสมบัติทั้งหลายทั้งปวงที่มีอยู่ให้แม่บ้านกับลูกสาวคนหนึ่งให้เขาครอบครอง แล้วก็ลี้ภัยตัวเองหนีไปแล้ว ทีแรกก็ไปอาศัยอยู่ที่วัดบ้านม่วงไข่ ซึ่งหลวงปู่มันอยู่นั้น วันหนึ่งไปล้างถ้วยล้างชามขัดกระถางกระโถน ท่านก็เดินไปพร! เจ้าอยากบวชไหม โอ้ย! ถ้าครูบาอาจารย์จะเมตตาสงสาร ก็อยากบวชแล้ว เออ! ถ้างั้นเก็บสิ่งของแล้วไปหาเราที่กุฏิเด้อ พอไป ท่านก็เอาผ้าขาวนี่มาตัดกางเกง ตัดเย็บกางเกงเอง กางเกงขาก๊วย แล้วก็ตัดเสื้อ เสื้อก็เสื้อโปโลนี้แหละ พอเสร็จแล้วท่านก็ไปเอามิดโกนมาโกนหัวให้ โกนหัวให้เอง พอโกนหัวเสร็จแล้วให้อาบน้ำอาบท่า เฮ้! ใส่ชุดนี้ แล้วก็มาปฏิญาณตนเป็นอุบาสกบวชเป็นตาชีผ้าขาว แล้วก็บวชชีผ้าขาวอยู่กับท่าน ๓ ปี พอเสร็จแล้วท่านก็บวชเป็นเณรให้ เป็นเณรอยู่ ๓ ปี ทีนี้พอเสร็จแล้วก็พาไปกรุงเทพฯ ก็ไปบวชเป็นพระอยู่ที่วัดสระปทุม ตกกลางคืนอยู่ในสำนักของหลวงปู่มัน ๙ ปี ที่ออกจากท่านมานี้เพราะโยมแม่ที่อำเภอเขื่องในเสียชีวิต เขาโทรเลขไปก็มาทำศพแม่ หลังจากนั้นก็เลยไม่ได้กลับไปหาท่านอีก เพราะท่านสั่งว่า พรเฮ้ย! เจ้าก็มีความรู้พอที่จะคุ้มครองตัวเองได้แล้วปลื้มตัวออกไปปฏิบัติโดยลำพังก็ได้ เปิดโอกาสให้องค์อื่นเขามาปรนนิบัติครูบาอาจารย์บ้าง ก็ยึดเอาคำนั้น คำพูดนั้น พอออกมาแล้วก็เลยไม่กลับไปอีก ภายหลังเจ้าคุณศาสนดิลก (เสน ชิตเสโน) ก็ให้มาอยู่ที่นี้ ที่วัดบูรพาฯ นี้” พออาจารย์ดีซึกงเล่าจบก็

ศาสตราจารย์ ดร. วิจัย วิจัยกุล

“โอ๊ย! ทำไมไม่บอกให้รู้กันแต่ทีแรก” “เฮ้! ก็ครูบาอาจารย์ย่อมมีวิจารณญาณ ย่อมดูคนออกว่าใครเป็นอย่างไร มีภูมิจิตภูมิใจดีมีลักษณะบางอย่างเพียงใดแค่นั้น ครูบาอาจารย์ก็ย่อมรู้อยู่แล้ว” ทีหลังมาพวกญาติโยมทั้งหลาย ที่แหกกันไปปฏิบัติ เวลาคำสอนอาจารย์ดีไม่อยู่ เขาก็นิมนต์อาจารย์พรไปพำนักสมาธิ แต่ท่านพูดอะไรท่านไม่มี โวหารหรือพูดเอาแต่หัวใจ

วัตรปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์

- การพนัสนิสสัยมุตตกะเป็นหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์ •

สมัยนั้นเป็นสามเณรน้อย ๆ อายุเพียง ๑๔ - ๑๕ ปี เคยอยู่ร่วมกับครูบาอาจารย์ ถ้าหากว่าครูบาอาจารย์นั่งประชุมกันอยู่หรืออยู่ในอาวาสนั้น ๆ ทำหน้าที่ของการแก้ปัญหาหรือแก้ปัญหา จะต้องเป็นหน้าที่ของครูบาอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้า ไม่ใช่เราต่างคนจะต่างมานั่งเทศน์แข่งกันอยู่อย่างในสมัยปัจจุบันนี้ แม้แต่การถือนิสสัยครูบาอาจารย์ตามระเบียบวินัยก็ตาม เราอยู่ในสำนักของครูบาอาจารย์ เราไม่ได้นับอายุพรรษาครบ ๕ ว่าเราพนัสนิสสัยมุตตกะ เพราะเราถือว่าการพนัสนิสสัยมุตตกะนั้นจะต้องเป็นหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์อาจารย์เป็นผู้ยกให้ (นิสสัยมุตตกะ หมายถึง พนัสนิสัย คือสามารถคุ้มครองตัวเองได้แล้ว)

จิตรวมโดนเตะ

- ถ้าจิตอยู่ในสมาธิละเอียด ถึงอัปปนาสมาธิ ฟ้าผ่าลงมามันก็ไม่รู้เรื่อง •

หลวงพ่อดอนอาจารย์เตะเอาตั้งแต่สมัยบวชเป็นเณรนั้น อาจารย์ไปธุระในบ้าน ท่านให้เฝ้ากุฏิ เพิ่งบวชมาได้ ๕-๖ วัน ทีนี้ในช่วงนั้น ภาวนาทำอะไร สมาธิทำอะไร เราก็ไม่รู้เรื่อง แต่นึกขึ้นมาได้ว่า ภาวนาพุทธี พ้ออาจารย์ไปในบ้านกลับเข้ามา จะเข้าไปนอนในกุฏิ กลัวว่าเวลาท่านมาจะปลุกไม่ตื่น ก็เลยนั่งเอาหลังพิงฝาประตู แล้วก็นั่งบริกรรมภาวนาพุทธี จนกระทั่งมันหลับไป

ทีนี้พอหลับไปแล้ว ท่านอาจารย์กลับมามันก็ตี ๒ ยามแล้ว พอท่านมาปลุก ปลุกอย่างไรก็ไม่ตื่น จนกระทั่งท่านเตะเอาอย่างแรงถึงได้ตื่นขึ้นมา พอตื่นขึ้นมา ท่านก็ถามว่า “หลับหรือเปล่าเณร” “ไม่ได้หลับ” “เฮ้! ไม่ได้หลับ ทำไมปลุกไม่ตื่น” “ไม่รู้เหมือนกัน เพราะในช่วงนั้น เราารู้สึกว่าเราไม่หลับ ภายในจิตนี้รู้อยู่ตลอดเวลา แต่มันไม่รู้เรื่องภายนอก” ทีนี้พวกโยมที่ตามมาส่งก็กล่าวหาว่า “อ้าว! บวชเป็นเณรแล้วทำไมโกหก” “ไม่ได้โกหก มันไม่ได้หลับจริง ๆ” ทีนี้ทางฝ่ายนั้นเขาหลายคน เถียงเขาไม่ขึ้น ก็เลย “เฮ้! โกหกก็โกหก”

สมาธิที่แน่วแน่มาก จิตสมาธิอยู่ในฌาน ๔ นี้จะรู้สึกว่ามีร่างกายตัวตน แต่ว่าจิตไปเอาความสว่างเป็นอารมณ์ จึงจัดว่าเป็นรูปฌานอยู่ ในระหว่างนั้นจะไม่ได้ยินเสียงอะไร การได้ยินจะหายไปตั้งแต่จิตเข้าอุปจารสมาธิ เช่นอย่างเรานั่งฟังเทศน์อยู่ ฟังไป ๆ พอจิตเข้าสมาธิ มันจะไม่ได้ยินเสียง ตอนแรกจะรู้สึกว่าได้ยิน แต่ไม่สนใจ พอหนัก ๆ เข้ามันละเอียดลงไปหน่อยหนึ่ง เสียงมันจะไม่ได้ยินเลย จิตที่อยู่ในอัปปนาสมาธิลึก หรือฌานที่ ๔ นี้ใครมาปลุกก็ไม่ตื่น ฟ้าผ่าลงมามันก็ไม่รู้เรื่อง

ไปกราบหลวงปู่เสาร์ เดินทางไปพบหลวงปู่เสาร์เมื่ออายุ ๑๗ ปี ก็เลยเก็บเอาปัญหานั้นไว้ในใจ ตลอดมาจนกระทั่งได้ไปพบหลวงปู่เสาร์ พอไปกราบหลวงปู่เสาร์ อาจารย์ที่เตะหลวงพ่อก็ไปด้วย พอไปกราบแล้ว ท่านก็ปรารภขึ้นมาว่า “เออ... คนที่ปฏิบัติสมาธินี้ ถ้าจิตอยู่ในสมาธิละเอียด ถึงอุปบนาสมาธิ ฟ่ำผ่าลงมามันก็ไม่รู้เรื่อง จับไปถ่วงน้ำก็ไม่ล้าล้นน้ำตาย โยนเข้ากองไฟก็ไม่รู้ตัว” เอ้อ!... เราก็ได้ความภูมิใจ พอกลับไปถึงกุฏิ อาจารย์ท่านก็ว่า “เอ้อ! ที่เจ้าว่าเวลาเจ้ารู้สึกว่าคุณรู้สึกเมื่อยมันไม่มี แม้แต่ร่างกาย มันก็ไม่มี แล้วจะเอาอะไรมาเมื่อย”

สามเณรปาฏิโมกข์

- หลวงพ่อท่องปาฏิโมกข์ได้ตั้งแต่เป็นเณร •

หลวงพ่อดังปาฏิโมกข์ได้ตั้งแต่เป็นเณร... แต่เป็นเณรยังไม่คล่องเท่าไร ได้กระท่อนกระแท่น แต่เมื่อเป็นพระเรามีหน้าที่ต้องสวดจึงต้องท่อง ได้แต่พรรษาแรก ...เป็นผู้สวดปาฏิโมกข์เกือบจะทุกวันเพราะอยู่บ้านนอกมันหาพระสวดปาฏิโมกข์ยาก หลวงพ่อดังปาฏิโมกข์จริง ๆ อยู่ ๑๕ วัน ท่องเสร็จแล้วก็ไปซ้อมกับครูบาอาจารย์ที่ท่านชำนานู ตอนนั้นหลวงตาพรเป็นคนสอนท่อง

เณรนักเทศน์

- เราเป็นเณรนั่งหลับตาก็พุดจ้อย ๆ ๆ ๆ •

สมัยหลวงพ่อดังเป็นเณรอยู่อุบลฯ วัดบูรพาราม มีผู้มานิมนต์พระไปงานบุญ ๙ รูป สมัยก่อนพระแต่ละวัดมีน้อย จึงจัดเณร (พุทธ) ห้อยต่อท้ายไปด้วยเพราะเราตัวใหญ่กว่าเพื่อน เจ้าภาพเห็นเณรก็ไม่ค่อยพอใจ บ่นว่า “ไม่ได้นิมนต์เณร เอาเณรมาทำไม” จึงเกิดมานะขึ้นมาว่า “เณรมันจะไม่เก่งสักทีหรือ” จากนั้นก็อุตสาหะท่องกลอนเทศน์จนจับใจ

ภายหลังมาพอไปบ้านที่เขาานิมนต์ หลวงตาพรท่านถูกทักท้วงอย่างนั้น ใครมานิมนต์ท่านก็ถาม “พระไม่พอเอาเณรไปด้วยได้ไหม” “ก็ได้ แล้วแต่ครูบาอาจารย์จะจัด” หลวงตาพรท่านเทศน์ไม่ค่อยเก่ง พอไปงานไหนที่เขาานิมนต์เทศน์ ท่านก็ว่า “ให้เณรพุทธเทศน์” พอมีคนมานิมนต์เทศน์ก็บอกว่า “เณรเทศน์แทนที” ก็เตรียมเทศน์ ไม่ได้ถือหนังสือใบลานมาด้วย ท่านก็ไล่ให้ไปเอา ก็เฉย ท่านก็บอกให้ไปเอาหนังสือมา ก็ไปเอาหนังสือใบลานมา แต่ไม่ได้เปิดดู เพราะท่องได้ขึ้นใจหมดแล้ว เทศน์นั่งหลับตาก็พุดจ้อย ๆ ๆ ๆ “โอ้! เณรนี้ทำไมเทศน์เก่งนัก” ทีหลังใครนิมนต์เทศน์ “เอาเณรพุทธไปเทศน์ด้วยเด้อ” เป็นการเทศน์ปากเปล่าครั้งแรก ขณะนั้นเราสอบนักธรรมโทได้แล้ว

เรื่องที่เทศน์ท่องมาจากหนังสือ **ชินวรเทศนา** (แต่งโดย พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวรสิริวัฒน์) มี ๕๐ กัณฑ์ ท่องได้เกือบหมด (หลวงพ่อดังให้ฟังอย่างยืดยาวเป็นภาษาบาลี มีใจความแปลว่า.. ความตายไม่มีอะไรที่จะต้านทาน) นี่มันเป็นนักเทศน์มานี่สงสัยเพราะท่องกลอนเทศน์นั้น แต่เทศน์ไปอย่างนกแก้วนกขุนทอง มาตอนหลังนี่พอมานักปฏิบัติพอเข้าใจเรื่องธรรมะบ้างนี่ ส่วนใหญ่ไม่เอาแล้วตำรา อะไรที่

หลวงพ่อเทียน

มันเกิดขึ้นมาก็เอามันเลย

สมัยเด็ก ๆ เวลาอาจารย์เทศน์ ฟังผ่านหู พอท่านเทศน์เสร็จจำได้หมด พูดได้เป็นฉาก ๆ เรียนหนังสือวิชาย่อความได้คะแนนเต็มเป็นที่ ๑ ทุกที หลวงพ่อจะถนัดเทศน์ปฏิภาณ คือ ไม่ต้องถือหนังสือ

ทำบุญกับเนรน้อย

- หากต้นไม้ใหญ่ตายไปใครจะบำรุงรักษาต้นไม้เล็กต้นน้อย •

ทำบุญกับเนรน้อยน่าจะได้อะไรมาก เพราะเนรไม่ค่อยมีใครสนใจจะทำบุญให้ ได้อะไรมานิดหน่อยก็ดีใจมาก ถ้าเราจะเลือกทำบุญเฉพาะกับพระอริยะ ก็ต้องนึกเสมอว่าท่านจะได้เป็นพระอริยะท่านต้องผ่านชีวิตเนรน้อยมาก่อน...ตอนเป็นเนรก็ได้อาศัยพระผู้ใหญ่ สรุปลงแล้วก็คือพระใหญ่เลี้ยงเนรน้อย เหมือนต้นไม้ใหญ่คอยให้ร่มให้อาหารต้นไม้เล็ก ๆ ถ้าเรามัวแต่มองหาต้นไม้ใหญ่ที่มีกิ่งก้านสาขา มีดอก มีผล แล้วไม่ใส่ใจต้นไม้เล็กต้นน้อย เบียด กล้ำ หากต้นไม้ใหญ่ตายไปใครจะบำรุงรักษาต้นไม้เล็กต้นน้อย ถ้าเราไม่ช่วยกันบำรุงมันก็จะเจริญเติบโตไม่ได้ อย่าดูถูกเนรน้อย

เจ้าคุณอุปาสิกุญฺญมาจารย์ วัดบรมนิวาสฯ ได้จับเด็ก ๆ มาบวชเนร แล้วให้มีโอกาสได้รู้ได้เรียนเป็นร้อย ๆ องค์ มีคนมาทักว่าลูกศิษย์เจ้าคุณมีแต่หัวขี้กลาก กินข้าวเย็น ท่านย้อนว่า “อย่าไปว่ามันอีกหน่อยพวกหัวขี้กลากพวกนี้แหละมันจะค้ำจุนพระศาสนา” แล้วก็จริงอย่างที่ท่านว่า เพราะในภายหลังในบรรดาเนรที่ท่านชุบเลี้ยงไว้ ได้เป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่หลายองค์เช่น สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ เจ้าคุณธรรมบัณฑิต สมเด็จพระมหาพนฺธิวงศ์ วัดนรนาถสุนทริการาม

สมัยก่อนเขาถูกพระสายป่า

- ญาติเอ๊ย! พาลูกพาเมียไปสร้างบ้านสร้างเมืองที่ไหนหนอ •

หลวงพ่อดที่จะนึกถึงสมัยที่เป็นสามเณรเดินตามหลังครูบาอาจารย์ไม่ได้ ใส่ผ้าจีวรดำ ๆ เดินผ่านหน้าชาวบ้านหรือพระสงฆ์ทั่ว ๆ ไปนี่ เขาจะถ่มน้ำลายขากใส่ บางทีถ้ามีแม่ชีเดินตามหลังไปด้วย เราจะได้ยินเสียงตะโกนมาเข้าหู “ญาติเอ๊ย! พาลูกพาเมียไปสร้างบ้านสร้างเมืองที่ไหนหนอ” เขาว่าอย่างนี้ มาบัดนี้สิ่งที่เขาเกลียดมากที่สุดถึงกับถ่มน้ำลาย เขามาแย่งเอาของเราไปหมดทำไม เพราะว่าสี่ห้าชนิดนี้ลูกศิษย์สายอาจารย์เสาร์ อาจารย์มั่นเคยนุ่งห่มมาแล้ว พอลูกศิษย์สายอาจารย์เสาร์ อาจารย์มั่น มีชื่อเสียงโด่งดังมีคนนิยมชมชอบ ผ้าจีวรสีดำก็เลยเป็นสินค้าที่สนใจของคนทั่ว ๆ ไป บางทีพอมีใครถามเป็นลูกศิษย์สายไหน? สายพระอาจารย์มั่น เตี่ยวันนี้มีแต่ลูกศิษย์อาจารย์มั่นเต็มบ้านเต็มเมือง เมื่อลองมาพิจารณากันดูแล้ว ขอดพูดสรุป ๆ ลงไปสั้น ๆ ว่า ถ้าใครตั้งใจปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์จริง ๆ อย่าไปสนใจกับใครทั้งนั้น หลักฐานและเหตุผลต่าง ๆ เราได้ข้อมูลมาจากครูบาอาจารย์ของเราแล้ว เมื่อก่อนนี้ครูบาอาจารย์ของเรานี้ไปที่ไหน ๆ มีแต่เขาว่า พวกนี้แหละใจแคบเห็นแก่ตัวดัดจริตน้อยเอาแต่ตัวรอดคนเดียว เอ้า! ในขณะที่ใครยังมองไม่เห็นคุณค่า ท่านก็ต้องเก็บสมบัติท่านเอาไว้ ที่นี้พอเกิดมีคนสนใจ ท่านก็เอาออกมาจ่าย พอจ่ายออกมาแล้วมันก็ได้ผล ทำให้มีคนปฏิบัติธรรมกว้างขวางออกไป

หลวงพ่อดำรง

ให้ทานหมาขี้เรื้อน

- จึงเอามือล้างให้อาเจียนออกมา ให้หมาได้กิน •

สมัยที่หลวงพ่อบุญเป็นเณรอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี วันหนึ่งเพิ่งฉันเสร็จกำลังจะไปล้างบาตรเหลือบไปเห็นหมาขี้เรื้อนทิวโซ เดินโซซัดโซเซใกล้จะหมดแรงเต็มที เกิดความสงสารจับใจมองดูข่าวในบาตรก็ฉันเกลี้ยง เพราะครูบาอาจารย์สอนไว้ว่าเป็นธรรมเนียมพระพุทธรูปจะฉันให้หมดบาตรเสมอ ไม่ให้กินทิ้งกินขว้าง มองหาอาหารรอบทิศก็ไม่มีอะไรพอประทังความหิวของหมาน้อยได้ เจ้าหมาที่น่าสงสารก็ใกล้จะหมดแรง เมื่อหมดหนทางก็หนีได้ อาหารเพิ่งฉันใหม่ ๆ พอจะเรียกคืนมาให้เจ้าหมาน้อยได้ จึงเอามือล้างคอให้อาเจียนออกมา หมาตัวนั้นคลานมาพุดตรงเศษอาหารจากลำคอของเราพอดี มันได้กินอาหารนั้นจนมีกำลังขึ้น เราก็เรียกอาหารใหม่ออกมาจนหมดท้องจนอาหารเก่าเริ่มระบายออกมาด้วย พอเห็นสุนัขมีแรงก็หยุด เจ้าหมาตัวนั้นได้แรงขนาดวิ่งเหยาะ ๆ ตามเราได้

จากนั้นมาลากลักราะในเรื่องอาหารการกินนี้มีมากเสียจนเขาบังคับให้กิน บางรายทำอาหารประณีตมาถวาย เห็นเราไม่แตะต้องเลย ก็กลับไปนอนร้องไห้ (เขามาเล่าให้หลวงพ่อฟังเอง) หลวงพ่อก็ต้องพยายามฉันให้เขาทุกครั้งเพื่อรักษาน้ำใจ